

АНАЛИЗА

НА НАДЗОРТОТ ВРЗ ОБВРСКИТЕ НА ЈАВНИТЕ КОМУНИКАЦИСКИ МРЕЖИ И ДРУГИТЕ АКТИВНОСТИ НА СЕКТОРОТ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА ПИРАТЕРИЈА И ЗАШТИТА НА АВТОРСКИТЕ И СРОДНИТЕ ПРАВА ВО ЧЕТВРТИОТ КВАРТАЛ НА 2013 ГОДИНА

1. Правна рамка во која се одвиваат активностите на Секторот за спречување на пиратерија и заштита на авторското право и сродните права:

Надлежноста на Советот за радиодифузија е правно уредена со Законот за радиодифузната дејност (Службен весник на РМ бр. 100/2005, 19/2007, 103/2008, 152/2008, 6/2010, 145/2010, 97/2011, 13/2012 и 72/2013), а од неа произлегуваат и овластувањата и обврските на Секторот за спречување на пиратерија и заштита на авторското право и сродните права.

Законските решенија од интерес за оваа Анализа се содржани во член 37 став 1 точка 6, 7, 12 и 13, како и член 109 од Законот за радиодифузната дејност.

Според законските решенија, содржани во Законот за радиодифузна дејност за прекршочната одговорност на операторите на јавни комуникациски мрежи, тој вид одговорност е така поставен што Советот може да поднесе барање за поведување на прекршочна постапка дури откако во постапка на контролен мониторинг се констатира дека операторот не го исклучил нерегистрираниот програмски сервис.

Советот за радиодифузија ги применува и соодветните одредби од Законот за авторското право и сродните права, каде е подробно нормирана граѓанската и базично нормирана кривичната одговорност за повреда на авторските и сродните права, и од Кривичниот законик, каде е детално пропишана кривична одговорност за повреда на авторските и сродните права.

Во постапката за регистрација се применуваат и Одлуката за доставување на пропратната документација кон барањата и другите дописи упатени до архивата на Советот за радиодифузија бр. 02-4880/1 од 24.09.2012 година и Правилникот за регистрација на пакетот програмски сервиси на операторите на јавни комуникациски мрежи бр. 01-5198/1 од 10.10.2013 година, и двете донесени од Советот за радиодифузија на Република Македонија.

2. Регистрирани програмски пакети:

Во текот на четвртиот квартал (октомври, ноември и декември) на 2013 година Секторот има издадено 78 (седумдесет и осум) потврди за регистрирани програмски пакети.

Издадените потврди се однесуваат на аналогни и дигитални програмски пакети на оператори на јавни комуникациски мрежи.

Потврдите се издаваат врз основа на Законот за радиодифузна дејност (Службен весник на РМ бр. 100/2005, 19/2007, 103/2008, 152/2008, 6/2010, 145/2010, 97/2011, 13/2012 и 72/2013), Одлуката за доставување на пропратната документација кон

барањата и другите дописи упатени до архивата на Советот за радиодифузија бр. 02-4880/1 од 24.09.2012 година и Правилникот за регистрација на пакетот програмски сервиси на операторите на јавни комуникациски мрежи бр. 01-5198/1 од 10.10.2013 година.

КОНСТАТАЦИЈА: Сведен е на минимум бројот на операторите кои бараат објаснувања и инструкции во врска со примената на цитираните законски и подзаконски прописи за регистрација на програмски пакети.

3. Извршени мониторинзи:

Во четвртото тримесечие на 2014 година е извршен 3 (три) теренски мониторинзи над работата операторите на јавни комуникациски мрежи, во соработка со Координативното тело за интелектуална сопственост на Република Македонија, и тоа во внатрешноста на Република Македонија (во Прилеп и Штип), каде Советот нема континуиран пристап до реемитуваните програмски сервиси од страна на операторите на јавни комуникациски мрежи.

Мониторинзите се вршат без претходна најава, за да се утврди точно програмската понуда на мониторираниот оператор на јавна комуникациска мрежа.

ПРЕДЛОГ АКТИВНОСТИ: Да продолжат залагањата на Советот за радиодифузија да се обезбедат правни, финансиски и технички услови за дотур на сигнал од сите оператори на јавна комуникациска мрежа од внатрешноста на Република Македонија и така овозможи континуиран и непречен мониторинг на програмската понуда на сите оператори на јавни комуникациски мрежи од Република Македонија.

4. Издадени налози за исклучување на нерегистрирани телевизиски програмски сервиси, врз основа на резултатите од извршените мониторинзи, претставки од други оператори на јавни комуникациски мрежи и заради раскин на договори:

Советот за радиодифузија, во четвртото тримесечие на 2013 година, има издадено 2 (два) налози за исклучување на странски телевизиски програмски сервиси.

ПРЕДЛОГ АКТИВНОСТИ: Да се контролира почитувањето на издадените налози за исклучување во претходните квартали од 2013 година, бидејќи нивното непочитување повлекува прекршочна одговорност на операторот и неговото одговорно лице, согласно Законот за радиодифузната дејност.

5. Најчести прекршувања:

а) Реемитување на телевизиски програмски сервиси без склучени договори за реемитување;

б) Реемитување на телевизиски програмски сервиси со склучени договори, а без регистрација на реемитуваните сервиси во Советот за радиодифузија; и

в) Реемитување на телевизиски програмски сервиси со користење на опрема наменета за индивидуален прием, а не за комерцијално користење.

6. Изготвени записници за констатирани прекршоци и издадени платни налози:

а) Не се изготвени записници за констатирани прекршоци и не се издадени платни налози спрема оператори и нивни одговорни лица.

7.Издадени налози за блокирање (затемнување) на делови од реемитувани странски телевизиски програмски сервиси, заради заштита на ексклузивни телевизиски спортски и филмски и телевизиски права на радиодифузери од Република Македонија

На барање на домашниот радиодифузер на државно ниво ТВ Алсат М- Скопје, се издадени 4 (четири) налози за затемнување на реемитувањето на странските телевизиски програмски сервиси ТВ 21 Косово (TV 21 Kosovo), ТВ Хајат (TV Hayat) и Визион Плус (Vizion plus) за време на реемитувањето на ТВ серијата „Карадај“,упатени до: Медиа енд Броудбанд Близу ДООЕЛ – Скопје, Диги плус мултимедија ДООЕЛ Скопје (БООМ ТВ), Македонски Телеком АД Скопје и останатите оператори на јавна комуникациска мрежа во Република Македонија.

ПРЕДЛОГ АКТИВНОСТИ: Да следат активности на Секторот и Советот, во функција на заштита на ексклузивни телевизиски права и во иднина, на предлог на домашните радиодифузери.

Заради ефикасност на заштитата на ексклузивните права на домашните радиодифузери, кои ги опфаќаат и таканаречените кабелски права (cable rights), Советот за радиодифузија инсистирал и инсистира на навремено поднесување на барања за затемнување (black out) и на воспоставување на регистар на носители на ексклузивни права на спортска, филмска и друга програма во интерес на информирање на сите заинтересирани субјекти од радиодифузната област и обезбедување на правна дисциплина во поглед на почитувањето на таквите права.

8. Активности во врска со покренати постапки по кривични пријави и барања за поведување на прекршочни постапки против оператори на јавни комуникациски мрежи или радиодифузери за кривични дела или прекршоци од областа на авторското право и сродните права

Во четвртиот квартал од 2012 година не се поднесени кривични пријави или барања за поведување на прекршочни постапки, согласно законската можност од член 37 став 1 точка 20 од Законот за радиодифузната дејност.

Согласно воедначените стојалишта на апелационите судови во Република Македонија, барање за поведување на прекршочна постапка може да се поднесе по спроведена постапка за порамнување, со примена на одредбите од Законот за прекршоци.

Министерството за внатрешни работи на Република Македонија, кое учествува во активностите на Координативното телео за интелектуална сопственост да се по правило се појавува како подносител на кривични пријави за сторено кривично дело „Повреда на правото на дистрибутерот на технички посебно заштитениот сателитски сигнал“ од член 157 – а од Кривичниот законик на Република Македонија.

ПРЕДЛОГ АКТИВНОСТИ: Да се следи и понатаму текот на сите кривични пријави и да се анализира постапувањето на надлежните државни органи по нив.

9. Состојба на постојните прекршочни и кривични постапки против операторите на јавни комуникациски мрежи и кај нив одговорните лица:

Во текот на четвртото тримесечие не е примена судска одлука за прекршување на член 109 од Законот за радиодифузната дејност од страна на оператор на јавна комуникациска мрежа или негово одговорно лице.

Во крајот на месец декември 2013 година Советот за радиодифузија доби информации за состојбата со кривичните постапки против операторите на јавни комуникациски мрежи и нивните одговорни лица, покренати поради основано сомнение за сторено кривично дело „Повреда на правото на дистрибутерот на технички посебно заштитениот сателитски сигнал“ од член 157-а од Кривичниот законик“ од Вишото јавно обвинителство - Битола и Вишото јавно обвинителство – Гостивар .

Во периодот од месец јануари 2010 до месец август 2014 година, на подрачјето на Вишото јавно обвинителство – Битола, е постапувано по 19 кривични пријави за кривично дело „Повреда на правото на дистрибутерот на технички посебно заштитениот сателитски сигнал“ од член 157-а од Кривичниот законик. Советот за радиодифузија во еден случај се појави како подносител, а во друг како соподносител на кривична пријава (заедно со надлежниот орган за внатрешни работи и конкурентски оператор на јавна комуникациска мрежа). Во сите други случаи подносител е надлежниот орган за внатрешни работи. Во седум предмети се донесени осудителни пресуди, каде санкциите за обвинетите физички лица (одговорните лица кај операторите) се движат од 20 дневни глоби и 12.310 денари до 10 месеци затвор условно за две години, а за обвинетите правни лица (операторите) од 100.000 до 150.000 денари ефективно, а во еден предмет санкцијата во висина од 100.000 денари е условена со рок на проверување од една година. Шест кривични пријави се отфрлени, во пет предмети постапката е запрена од страна на судот, а во еден предмет е донесена ослободителна одлука и за физичкото и за правното лице.

Во истиот период, на подрачјето на Вишото јавно обвинителство – Гостивар, е постапувано по 5 кривични пријави за истото кривично дело. Советот за радиодифузија се појави како подносител на кривична пријава во еден предмет, а во остантите пријавите ги поднесоа надлежните органи за внатрешни работи. Во еден предмет, каде е обвинето само физичко лице, обвинетиот е огласен за виновен и му е изречена условна осуда, со која му е изречена казна затвор во траење од шест месеци кој нема да се изврши под услов да не стори ново кривично дело во рок од една година. По друг предмет, каде е исто така обвинето само физичко лице, е во тек жалбена постапка против ослободителната пресуда. Трет предмет е завршен со донесување на пресуда со која се одбива обвинението против обвинетото физичко и правно лице. Во четвртиот предмет, каде обвинетото физичко и правно лице се огласени за виновни, се ослободени од казна, бидејќи до завршувањето на постапката ги отстраниле штетни последици од делото, со тоа што истовремено им е изречена мерка одземање на предмети. Петтиот предмет е завршен со донесување на одбивателна пресуда.

На подрачјето на Вишото јавно обвинителство – Скопје, во времето од 2010 година до август 2013 година, е постапувано по 14 кривични пријави за кривично дело од член 157-а од Кривичниот законик. Една пријава на Советот за радиодифузија, поднесена во 2011 година, е отфрлена од страна на Основното јавно обвинителство – Скопје, со образложение дека пријавеното дело не е кривично дело за кое се гони по службена должност. Советот нема својство на оштетен во постапката, така што не може да го преземе, односно продолжи гонењето. Едно обвинение од подрачјето на Основното јавно обвинителство – Куманово е одбиено како неосновано од страна на надлежниот Основен суд Куманово. Во 2013 година од страна на истиот суд, а за предметното кривично дело се огласени за виновни три физички лица, на кои им е

утврдена казна затвор во траење од 6 месеци, по што им е изречена условна осуда со рок на проверување од една година. На обвинетиот кабелски оператор, за истото кривично дело, му е изречена ефективна парична казна од 100.000 денари. Во 2012 година, по обвинителен предлог на Основното јавно обвинителство – Велес се огласени за виновни и обвинетото физичко и обвинетото правно лице, со тоа што на првото му е изречена казна затвор во траење од три месеци, со рок на проверување од една година, а на второто парична казна во износ од 100.000 денари, за која од страна на судот е одлучено дека нема да се изврши доколку осудениот оператор во рок од една година по правосилноста на пресудата не стори ново кривично дело. Основниот суд во Велес со пресуда наложил одземање на рисиверот со кој е извршено предметното кривично дело. Со пресуда на Основниот суд Крива Паланка, во два предмети, на сторителите – физички и правни лица им е изречена условна осуда, а во еден предмет постапката е кај истражниот судија. По кривични пријави на Диги плус мултимедија – Скопје, во текот на 2010 година, постапувале Основното јавно обвинителство – Гевгелија и Основниот суд – Гевгелија. И по двете пријави и двете обвиненија обвинетите се условно осудени, и тоа правното лице со парична казна од 100.000 денари, а физичкото лице од 12.300 денари, со рок на проверка од една година. Во 2013 година, по едно обвинение на Основното јавно обвинителство – Гевгелија е донесена одбивателна пресуда против обвинетите за кривичното дело од член 157 – а, по друго обвинение, што се однесува на две кривични пријави против исти лица и за ист период, од страна на Основниот суд Гевгелија, е одлучено првообвинетото и второобвинетото физичко лице да бидат условно осудени, со утврдување на казна затвор во траење од една година, со рок на проверување од две години, спрема трето обвинетото физичко лице обвинението да биде одбиено, а на четвртообвинетото правно лице да му биде изречена ефективна парична казна од 100.000 денари.

Останува да се дадат податоци за состојбата со кривичните пријави на подрачјето на Вишото јавно обвинителство – Штип.

10. Други активности

1. Учество во подготовката на мислење за работната верзија на Законот за електронски комуникации;
2. Учество на состаноци на работната група 3.7 Интелектуална сопственост, организирани од надлежниот сектор во Државниот завод за индустриска сопственост;
3. Претседателот на Советот за радиодифузија д-р Зоран Трајчевски и вработени во Стручната служба на Советот, во почетокот на месец декември, одржаа предавања за заштитата на авторското право и сродните права при вршење на дејностите/активностите на кабелска ретрансмисија за слушателите на Академијата за судии и јавни обвинители во Скопје. Во првата половина на ноември беа одржани и две работилници за теоретските и практичните прашања поврзани со постапување по член 157, 157-а и 157-б од Кривичниот законик, при инспекциската контрола врз почитувањето на авторските и сродните права за реемитување од страна на кабелските и други оператори на јавни комуникациски мрежи. Овие работилници беа организирани во соработка со Координативното тело за интелектуална

сопственост и беа наменети за инспекторите по економски криминал од Министерството за внатрешни работи на Република Македонија.

4. Учество во активностите на ИПА 2009, во кои е вклучена и активноста Управување со дигиталните права (Digital rights management).

11. Подобрување на законската регулатива:

На собраниската седница од 25.12.2013 година е донесен Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски сервиси, објавен во „Службен весник на РМ“ бр. 184 од 26.12.2013 година. Со член 144 став 3 од овој Закон, се пропиша обврска за операторите на јавни електронски комуникациски мрежи кои реемитуваат програмски сервиси својот излезен сигнал со иста содржина на онаа што им е достапна на нивните претплатници, континуирано да го испорачуваат до локацијата за прибирање на сигнали во секои од подрачјата на регионално ниво согласно член 62 став 4 од Законот, заради негова натамошна дистрибуција до системот за програмски надзор на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги.

Цитираното законско решение е во согласност со претходно предлаганите мерки од страна на Советот за радиодифузија за воспоставување на техничка конекција на сите оператори на јавни комуникациски мрежи со неговиот мониторирачки систем во Скопје, со што ќе се обезбеди можност за континуирано и непречено мониторирање на сите оператори на територијата на Република Македонија.

ПРИЛОГ: Табеларен преглед на налози за исклучување и затемнување на програмски сервиси

НАЛОЗИ ЗА ИСКЛУЧУВАЊЕ И ЗАТЕМНУВАЊЕ НА ПРОГРАМСКИ СЕРВИСИ ВО					
ЧЕТВРТИОТ КВАРТАЛ НА 2013 ГОДИНА					
Реден број	Оператори на кои им е упатен налог за исклучување	Архивски број	Дата	Предмет: (за кои програмски сервиси е наложено исклучување)	Забелешка
1	Медиа енд Броудбанд Близу ДООЕЛ Скопје	11-4282/1	01.11.2013	Hayat,TV 21 Kosovo, Vizion Plus	Налог з затемнување на програмските сервиси Hayat,TV 21 Kosovo, Vizion Plus во периодот на реемитување на ТВ серијата „Карадај“

2	Диги плус мултимедија ДООЕЛ Скопје (БООМ ТВ)	11-4283/1	01.11.2013	Hayat,TV 21 Kosovo, Vizion Plus	Налог з а затемнување на програмските сервиси Hayat,TV 21 Kosovo, Vizion Plus во периодот на реемитување на ТВ серијата „Карадај“
3	Македонски Телеком АД Скопје	11-4281/1	01.11.2013	Hayat,TV 21 Kosovo, Vizion Plus	Налог з затемнување на програмските сервиси Hayat,TV 21 Kosovo, Vizion Plus во периодот на реемитување на ТВ серијата „Карадај“
4	КДС Кебел-Нет ДООЕЛ Прилеп	11-4258/1	01.11.2013	HRT 1, TV1000, Animal Planet, Boomerang, MTV, Fox Life, Fox Crime, Universal, Style, National Geographic, VH1, Viasat Nature, Viasat History, Cartoon Network, Discovery, Discovery Science, Chase&Peche, Extreme sport, Viasat Explorer, Rai Uno, CNN, Alternativna TV, Russia Today, RTS- Sat, RTL II, AB moteurs и Kopernikus	Реемитување на програмски сервиси без добиена потврда од Советот за радиодифузија
5	Сите оператори на јавна комуникациска мрежа во РМ	11-4204/5	08.11.2013	Hayat,TV 21 Kosovo, Vizion Plus	Налог з затемнување на програмските сервиси Hayat,TV 21 Kosovo, Vizion Plus во периодот на реемитување на ТВ серијата „Карадај“
6	Гив Иван и други ДОО Гостивар	11-4650/1	21.11.2013	Discovery Channel, Animal Planet, TLC	Известување од Discovery Communication Europe Ltd. за непоседување на валидни договори

					за реемитување на наведените програмски сервиси
--	--	--	--	--	--

**СЕКТОР ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА ПИРАТЕРИЈА И ЗАШТИТА НА АВТОРСКО ПРАВО
И СРОДНИТЕ ПРАВА**